

УДК 338.48(075.8)

Большаков Є.Р.¹, Шелемєтьєва Т.В.²

¹ студ. гр. МТЕ-130 НУ «Запорізька політехніка»

² д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ

Сьогодні медичний туризм це широко розвинена практика у світі, але поки що мало представлена в Україні. Медичний туризм в світі продовжує глобалізуватися і стрімко набирати обертів.

Під медичним туризмом розуміють вид господарської діяльності, спрямований на надання послуг з діагностики, лікування та профілактики захворювань за межами країни проживання. При деяких видах медичного туризму отримання висококваліфікованої медичної послуги поєднується з відпочинком.

За аналітичними висновками International Medical Travel Journal, медичний туризм перетворюється в одну з найбільш швидкозростаючих галузей. Опитування проведені у 280 клініках і лікарнях 60 країн світу –

лідерах медичного туризму свідчать про позитивну динаміку розвитку цього виду світового бізнесу. Найбільші прибутки очікуються в медичному туризмі, орієнтованому на надання послуг з косметичної хірургії, лікування раку, репродуктивної медицини і стоматологічного лікування. За прогнозами асоціації Deloitte Center for Health Solutions економіки країн з невисокими цінами на медичні послуги отримають прибутки понад 2 млрд дол. США від цього виду діяльності [1].

Європейські країни світу по-різному оцінюють важливість медичного туризму. Так, наприклад, Польща має Інститут досліджень і розвитку медичного туризму з офісом у Гданську. Загальна кількість медичних туристів у 2016 р. становила 155 тис., у 2017 р. – 172 тис., у 2020 р. – 378 тис., у 2021 р. – 422,9 тис. (в порівнянні з 2016 р. ріст – 176%). Таке зростання поляки пояснюють декількома факторами: промоцією Польщі як медичного напрямку на міжнародному ринку; покращенням диджитал-інструментів, які полегшують іноземцям доступ до спеціалістів та інформації; високою якістю послуг, зокрема стоматологічних та хірургічних, і відносно низькою ціною на них; потраплянням Польщі до списку Medical Tourism Index – 29 місце (для порівняння Угорщина посідає 23 місце, Франція – 11, Німеччина – 12 [2].

Впродовж 2019–2023 років щорічний приріст медичного туризму у світі становив 30%, стверджує Українська асоціація медичного туризму. І міжнародний туристичний ринок зростав на 4% щороку. В 2019 році він оцінювався в \$40 мільярдів, а на 2021-ий прогнозувався на рівні \$45 мільярдів. Цього не сталося в 2021 році через пандемію COVID-19 і закриття кордонів. А в 2022-му повномасштабна війна Росії проти України прямо чи опосередковано вплинула на весь світ. У 2020 і в 2021 роках приріст не перевищив \$30 мільярдів. А весь світовий ринок медичного туризму фахівці оцінюють у \$439 мільярдів [3].

Найбільш популярні країни для медичного туризму: Ізраїль, Німеччина, Туреччина, Південна Корея.

Наприклад, найбільш затребувані напрямки в Ізраїлі: онкологія, гематологія, нейрохірургія, неврологія, гінекологія, діагностика та чек-ап. Щорічно Ізраїль відвідують понад 30 000 іноземних пацієнтів, за даними Міжнародного журналу медичного туризму IMTJ. Країна займає третє місце у світі за якістю медичного сервісу для іноземних пацієнтів.

В Ізраїлі 29 клінік мають сертифікат JCI (Joint Commission International), який підтверджує якість медичних послуг, кваліфікацію лікаря та високий рівень сервісу. Деякі ізраїльські клініки входять до авторитетних світових рейтингів. Наприклад, медичний центр ім. Сураски (Іхілов) та Шиба щороку потрапляють до списку найкращих шпиталів світу від журналу Newsweek [4].

Найбільш затребувані напрямки в Німеччині: онкологія, кардіологія та кардіохірургія, неврологія та нейрохірургія, діагностика. За даними

Міжнародного журналу медичного туризму, щорічно німецькі клініки приймають понад 250 000 людей зі 180 країн світу. Більшість пацієнтів приїжджають сюди з країн СНД та Близького Сходу. Лікування у Німеччині пацієнти обирають за відповідність високим стандартам якості, доступність інноваційних методик та високу кваліфікацію лікарів. Завдяки державному фінансуванню медичної галузі, німецькі клініки регулярно оновлюють обладнання для діагностики та операцій, навчають медичний персонал, запускають дослідження в галузі онкології та за іншими напрямками.

Найбільш затребувані напрямки в Туреччині: онкологія, онкогематологія та пересадка кісткового мозку, нейрохірургія, стоматологія, пересадка волосся та пластичні операції, лікування безпліддя. За останні 10 років лікування в Туреччині стає все більш затребуваним. Щорічно на лікування та естетичні процедури сюди приїжджають понад 800 000 іноземних пацієнтів, за даними ІМТJ. Завдяки державному фінансуванню та співпраці з великими шпиталями США, в країні 34 клінік отримали акредитацію JCI.

Найбільш затребувані напрямки в Південній Кореї: онкологія, нейрохірургія, пластичні операції та естетичні процедури, чек-ап. У 2017 році Nubeo (глобальна база даних) включила Південну Корею до найпопулярніших країн у сфері медтуризму. Вона знаходиться на 5 місці з ефективності охорони здоров'я згідно з даними журналу Bloomberg. Це означає, що у країні високий відсоток пацієнтів, які після лікування одужують та повертаються до нормального життя. У Південній Кореї 12 клінік з акредитацією JCI [4].

Отже, сьогодні світова сфера та ринок медичного туризму характеризується наступними ознаками: підвищення рівня клінічної довіри – наявність компаній міжнародної акредитації дозволяють запровадити універсальні стандарти щодо процесу лікування та безпеки клієнтів; підвищення кількості пацієнтів з Китаю, які прагнуть удосконалити медичний туризм в своїй країні, але багаті вихідці з Китаю шукають медичні послуги в інших країнах; позитивна державна політика у значної кількості країн, яка спрямована на розвиток медичного туризму; переміщення акценту на держави, що економічно розвиваються; розвиток бізнес-партнерських відносин з іншими представниками туристичного ринку і суміжних галузей для формування кластерних структур, збільшення мережевої взаємодії та участі в міжрегіональних і міжнародних проектах та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Діденко К. Медичний туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / К. Діденко, В. Жученко // Науковий вісник Херсонського

державного університету. – 2016. – Серія Екон. науки, Вип. 16. Ч. 4. – С. 101–105.

2. Сафроненко І. Ю. Особливості медичного туризму в Україні під час воєнного стану / І. Ю. Сафроненко, Т. В. Шелеметьєва // Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства : матеріали II Міжнар. науково-практ. конф., Запоріжжя, 10 листоп. 2023 р. – Запоріжжя, 2023. – С. 553–556.

3. Медичний туризм: переваги, ризики та перспективи розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://myheal.com.ua/uk/news/medichnii-turizm-perevagi-riziki-ta-perspektivi-rozvitku-v-ukrayini> (дата звернення: 03.04.2024). – Назва з екрана.

4. Медичний туризм: популярні напрямки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.bookimed.com/article/medicinskij-turizm/> (дата звернення: 03.04.2024). – Назва з екрана.